

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Sarai Walker
DIETLAND

Copyright © 2016 by Sarai Walker
First published by Houghton Mifflin Harcourt, Boston.
Translation rights arranged by The Jean V. Naggar Literary Agency, Inc,
New York.
All Rights Reserved.
Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02069-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SAREJ VOKER

NEZGODNA ŽENA

Prevela Sanja Bošnjak

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2017.

Mojim roditeljima,
što su verovali u mene,

i mojim pramajkama,
koje nisu uvek imale glas

Čekala je nekoliko trenutaka da vidi hoće li se skupiti još više: bila je pomalo uznemirena zbog ovoga; „jer moglo bi da se završi, znaš“, rekla je Alisa sebi, „da se potpuno ugasim, kao sveća. Pitam se kakva bih onda bila?“

Luis Kerol
Alisa u Zemlji čuda

ZEČJA RUPA

• • •

Bilo je kasno proleće, gotovo kraj maja, meseca čiji naziv na engleskom znači *možda* ili *moglo bi biti*, kad sam primetila da me neka devojkica prati. Uvukla mi se u rubove podsvesti kao nešto mutno što poprima jasne obrise. Neobična devojkica lutala je unaokolo u crnim čizmama sa odvezanim pertlama, a noge su joj u upadljivim helankama sa šarom voća ličile na valjkasta pakovanja voćnih bombona. Nisam znala zašto me prati. Ljudi su zurili u mene kuda god sam išla, ali ovo je bilo drugačije. Ona mi se nije podsmevala, bila sam joj zanimljiva. Posmatrala me je, a onda beležila nešto u crvenu svesku sa spiralnim povezom.

Prvi put sam je svesno primetila u kafeu. Uglavnom sam radila tamo: sedela sam pozadi za stolom sa laptopom i odgovarala na poruke tinejdžerki. *Draga Kiti, imam strije na sisama, molim te pomози mi*. Porukama nije bilo kraja i obično sam za tim stolom sedela satima, ispijajući šolje kafe i čaja od nane dok sam delila savete za koje nisam bila stručna. Tri godine mi je taj kafe bio čitav svet. Nisam mogla podneti da radim kod kuće, zarobljena po čitav dan u stanu, gde mi ništa nije odvlačilo pažnju od ritmičkog bubnjanja *Draga Kiti, Dragа Kiti, molim te pomози mi*.

Jedno popodne podigla sam pogled sa poruke koju sam kucala i ugledala devojkicu kako sedi za stolom u blizini, nemirno lupkajući po nozi boje limete, dok joj je platnena torba bila na stolici preko puta. Shvatila sam da sam je već videla ranije. Sedela je na ulaznim stepenicama moje zgrade tog jutra. Imala je dugu crnu kosu i setila sam se kako se okrenula da me pogleda. Oči su nam se srele i taj pogled sam zapamtila i u

narednim mesecima, kad joj se lice pojavilo u novinama i na televiziji: pogled preko ramena, oči koje izviruju iz debelog kruga crnog ajlajnera.

Nakon što sam je primetila u kafeu tog dana, počela sam da je viđam i na drugim mestima. Kad sam izašla sa sastanka *Čuvara struka*, stajala je preko puta ulice, naslonjena na drvo. U prodavnici sam je ugledala kako čita prehrambenu nalepnicu na konzervi mornarskog pasulja. Hodala sam po skućenim prolazima *Ki fuda*, kroz kanjone šarenih kartona i limenki, a ona me je pratila, ubacujući nasumično stvari u korpu (cimet, upaljače) kad god bih se okrenula da je pogledam.

Navikla sam da bulje u mene, ali ti ljudi su me gledali sa gađenjem dok sam se kretala po kraju. Nisu me pažljivo proučavali, ne kao ova devojka. Uglavnom sam se trudila da se uklopim, što nije bilo lako, ali sad, kad me je ta devojka pratila, kao da mi je neko svukao pokrivače sa kreveta, ostavljajući me u gaćicama, da drhtim, izložena.

Dok sam se jedne večeri vraćala kući, osetila sam je iza sebe, pa sam se okrenula da se suočimo. „Pratiš li me?“

Izvadila je sićušne bele slušalice iz ušiju. „Molim? Nisam te čula.“ Nisam je nikad pre čula da govori. Očekivala sam slabašan glas, ali čula sam samouvereni ton.

„Pratiš li me?“, ponovila sam, ne tako odvažno kao prvi put.

„Pratim li te?“ Kao da joj je bilo smešno. „Bojim se da ne znam o čemu pričaš.“ Prošla je pored mene i produžila stazom, pazeći da ne zapne za korenje drveća koje je izbijalo iz betona.

Dok sam je posmatrala kako odlazi, tada, nisam shvatala ko je: glasnica iz drugog sveta, koja je došla da me probudi iz sna.

• • •

Kad se setim svog života tada, *iz tog vremena*, čini mi se kao da se odvijao u zatvorenoj kutiji, poput minijaturnog modela – sve sa okolnim ulicama, a ja figurica u crnom. Obavljala sam svakodnevne poslove u prečniku od pet ulica, i to godinama: kretala sam se između svog stana, kafea, *Čuvara struka*. Život mi je imao uske parametre, jer sam tako želela. Sebe sam doživljavala tek kao obris, koji čeka da bude ispunjen.

Spolja, nekome kao toj devojci, možda sam izgledala tužno, ali nisam bila. Svakog dana uzimala sam trideset miligrama antidepresiva J... Pila sam ga od četvrte godine fakulteta. Te godine imala sam nepriliku s momkom. U nedeljama posle božićnog raspusta upala sam u mračni kovitlac, provodeći vreme uglavnom u biblioteci, pretvarajući se da učim. Biblioteka je bila na sedmom spratu i jedno popodne stajala sam kraj prozora i zamišljala kako iskačem i padam na sneg, gde me ne bi toliko bolelo. Primitila me je bibliotekarka – kasnije sam saznala da sam plakala – i pozvala je studentskog lekara. Ubrzo posle toga, lekovi su postali neizbežni. Majka mi je doletela u Vermont. Ona i doktor Vilobi (jedan sivi starac, sede kose, zatamnjenih naočara, obezbojenog prednjeg zuba) odlučili su da je najbolje da posećujem psihijatra i uzimam J... Lek mi je odagnao tugu i zamenio je nečim drugim – ne srećom, već više nekim tihim dosadnim brujanjem, slabom radio-frekvencijom osećanja koja se nisu mogla ni pojačati ni smanjiti.

Dugo nakon što su se završili i fakultet i terapija, preselila sam se u Njujork i nastavila da uzimam J... Živela sam u stanu u Ulici Svon u

Bruklinu, na drugom spratu braon zgrade. Stan je bio dugačak i uzan i protezao se od prednjeg do zadnjeg dela zgrade, sa uglačanim svetlim drvenim podom i isturenim prozorom koji je gledao na ulicu. Takav stan, u privlačnoj ulici, prevazilazio je moje mogućnosti, ali vlasnik je bio majčin rođak Džeremi i spustio mi je stanarinu. Pustio bi me da stanujem tamo i besplatno da se nije umešala moja majka i zahtevala da nešto plaćam, makar malu svotu. Džeremi je radio kao novinar za *Vol strit žurnal*. Posle ženine smrti, očajnički je želeo da napusti Njujork i naročito Bruklin, kraj u kom je doživio tragediju. Šefovi su ga poslali u Buenos Ajres, zatim u Kairo. Stan je imao dve spavaće sobe i u jednoj su ostale njegove stvari, iako se činilo da se nikada neće vratiti po njih.

Malo je ljudi posećivalo stan u Ulici Svon. Majka je dolazila da me vidi jednom godišnje. Posećivala me je i moja prijateljica Karmen ponekad, ali uglavnom smo se vidale u kafeu. U stvarnom životu imala bih više prijatelja, i pravila bih žurke i zvala goste da prespavaju, ali život mi još nije bio stvaran.

Dan posle mog suočavanja sa devojkom, pogledala sam na jednu pa na drugu stranu ulice, ali nisam je videla, pa sam krenula s olakšanjem što me ne prati. Čekao me je posao u kafeu, ali prvo bih svratila na sastanak *Čuvara struka*, hodajući dužim putem da zaobiđem momke koji su se skupljali na uglu ulice i često mi nepristojno dobacivali.

Sastanci *Čuvara struka* održavali su se u podrumu crkve u Drugoj ulici. Siva crkva nalazila se između hemijske čistionice i teretane, čiji je izlog imao neprozirno staklo i oblik margarete. U crkvi sam sišla kružnim stepenicama do podruma, gde me je na vratima dočekala poznata žena sa notesom. „Zdravo, Plam“,^{*} javila se i uputila me da stanem na vagu. „Sto trideset osam kilograma“, šapnula je, i bilo mi je drago što sam kilogram lakša nego prošle nedelje.

Za stolom pored vrata upisala sam se u registar i žurno preuzela nedeljne recepte, kako bih otišla pre nego što sastanak počne. Godinama sam već bila u *Čuvarima struka* i nisam morala da sedim na sastancima;

^{*} Engl. *plum* – šljiva. (Prim. prev.)

i da više nikad ne odem ni na jedan, ipak bih umela da odrecitujem načela programa i na samrtnoj postelji.

Na te jutarnje sastanke dolazile su samo žene, i većina je bila malo starija od mene, sa bebama ili dečicom koja su im skakutala u krilu. Malo su se raširile posle trudnoća, ali nisu bile debele. Pored njih sam se osećala mnogo krupnijom, kao i mnogo mlađom. U poređenju s njima, bila sam više kao Kitine tinejdžerke, iako sam imala skoro trideset. Kad sam bila pored žena koje su vodile odrasle živote, život kakav sam mislila da bi trebalo i ja da imam, osećala sam se kao da sam zaustavljena u vremenu, poput životinje koja pluta u tegli sa formaldehidom.

Popela sam se stepenicama i stavila recepte, odštampane na debelom kartonu, u torbu za laptop. Kod kuće sam imala zbirku od preko hiljadu recepata *Čuvara struka*, koje sam složila kao užine, glavna jela, deserte i tako dalje. Kad bih skuvala jelo, ocenila bih ga na poledini zvezdom. Pet zvezdica je bilo najbolje.

Trudila sam se da budem dobra čuvarica struka, ali bilo je teško. Počela bih svaki dan sa ispravnim doručkom i užinama, ali nekad bih bila tako gladna da su mi ruke drhtale i nisam se ni na šta mogla usredsrediti. Tada bih pojela nešto loše. Nisam podnosila glad. Osećaj gladi mora da je isti kao smrt.

S obzirom na moj neuspeh u držanju dijeta, nameravala sam da zamenujem *Čuvara struka* operacijom za gubljenje kilaže. Operacija mi je bila zakazana za oktobar, za nešto manje od četiri meseca. Bila sam uzbuđena zbog toga, ali i preplašena pri pomisli da će mi seći unutrašnje organe i preuređivati ih, kao i zbog mogućih komplikacija koje su mogle uslediti. Operacijom bi mi smanjili želudac na veličinu oraha; posle toga, mogla bih da jedem samo po kašiku hrane svakog dana, do kraja života. To je bio užasan deo, ali onaj čudesan podrazumevao je da bih gubila između pet i deset kilograma mesečno. Za godinu dana mogla bih da izgubim više od devedeset kilograma, ali ne bih išla tako daleko. Želela sam da imam pedeset sedam kilograma, i tada bih bila srećna. *Čuvari struka* mi to nikad ne bi mogli dati. Godinama sam bila posvećena programu i bila sam deblja nego ikad.

Kad sam izašla iz mračne crkve, trepćući od sunca, očekivala sam da ću videti devojkicu naslonjenu na drvo, ali nije bila tamo. Požurila sam

na drugu stranu ulice kako ne bih prolazila pored izloga teretane, gde bi uobraženi vežbači zevali u mene.

Pošto tog dana nisam videla devojkicu, pretpostavila sam da sam je uplašila, ali kad sam stigla u kafe, bila je tamo. Umesto da me prati, počela je da me pretiče. Možda je tako mogla da tvrdi kako ja pratim nju.

Kad sam prošla pored njenog stola, grickala je vrh hemijske, pretvarajući se da razmišlja. Nisam se obazirala, već sam podigla torbu s laptopom na svoj uobičajeni sto. Biće mi teško da se skoncentrišem na posao s njom u blizini, ali otvorila sam svoj mejl i preuzela nove poruke, a zatim otvorila prvu:

Od: LuLu6

Za: DejziČejn

Predmet: polubrat

Draga Kiti,

Imam četrnaest i po godina. Nadam se da mi možeš pomoći. Mama mi se udala prošle godine za nekog tipa, Leriya. Moj pravi tata je umro. Leri ima dva sina koji su mi polubraća, Evana i Troja. Stvarno se plašim i ne znam šta da radim. Toliko puta sam se probudila usred noći, a Troj mi je bio u sobi i gledao me kako spavam. Kad vidi da sam budna, izađe. Devetnaest mu je godina. Mislim da me možda i dodiruje, ali ne znam. Jednom je ušao u kupatilo dok sam se gola tuširala i video me je. Rekao je da mu se sviđaju moje grudi. Rekla sam mami, a ona mi je odgovorila da izmišljam da bi se ona razvela od Leriya (jer ga mrzim). Šta da radim?

S ljubavlju,
Lu En iz Ohaja

Lu En mi je bila prva devojkica tog dana, pa se još nisam zahuktala iz sve snage. Zurila sam kroz prozor da mi treperava strelica ne izaziva napetost i započela sam odgovor u glavi.

(Ne)zgodna žena

Draga Lu En, žao mi je što ti majka ne veruje. Tvoja majka ne bi smela da se naziva majkom. Majke Kitinih čitateljki često su birale muškarce umesto svojih ćerki, i želja za ljubavlju nadjačavala im je potrebu da zaštite svoju decu. Padala sam u iskušenje da od Lu En zatražim broj telefona, pa da joj pozovem majku i kažem joj da je užasna. *Drago mi je što si mi se obratila za pomoć, Lu En. Odmah se posavetuj sa školskim savetnikom. On ili ona moći će da ti pomognu oko te neprilike.* Ne, to nije dovoljno. Lu En je zaslužila više, a ne da je samo predam dalje kao palicu.

Sa čudnom devojkom negde u uglu oka, poput sićušne bube, spustila sam ruke na tastaturu i počela da kucam, oblikujući Kitin odgovor:

Od: DejziČejn

Za: LuLu6

Predmet: Odgovor: polubrat

Draga Lu En,

Veoma sam uznemirena što ti mama ne veruje. Ja ti verujem! Svakako bih noću zaključala vrata pre odlaska na spavanje. Ako ti vrata nemaju ključ, onda postavi stolicu ili komad nameštaja ispred njih. Poslaži knjige ili neke druge teške predmete na taj nameštaj. Ako ti Troj ipak uđe u sobu, vrisni što glasnije možeš kad ga vidiš. Ne bi škodilo da držiš palicu za bejzbol ili neko drugo oružje kraj sebe noću. Imaš li mobilni? Ako imaš, pozovi policiju u tako hitnom slučaju.

Zatim želim da ispričaš nekoj odrasloj osobi od poverenja (mami najbolje drugarice ili omiljenoj nastavnici) šta se dešava i ona će ti pomoći. Ako ne možeš da nađeš nekog takvog, moraćeš da se obratiš policiji. Znaš li gde je policijska stanica u tvom gradu? Možeš i da odeš tamo i objasniš policajcu šta se dešava. Traži da pričaš sa ženom.

Drago mi je što si mi se obratila, Lu En. Budi hrabra.

S ljubavlju,
Kiti xo

Pročitala sam još jednom svoj odgovor i poslala ga. Pokušaću da ne mislim opet na Lu En, na vrata njene spavaće sobe sa stolicom ispred, na njenog polubrata kako joj se zavlaci pod pokrivače i osuđuje je na doživotnu terapiju, ili još gore. Morala sam da je izbacim iz glave, a internet je bio prikladan za to – ljudi mogu da se izbrišu, isključe. Odgovarala sam svakoj devojci samo jednom, i ako bi ponovo pisala, obično nisam odgovarala. Uz količinu poruka koje sam primala svakog dana, nisam imala vremena za duža dopisivanja. Da bih preživela ovaj posao, morala sam biti neosetljiva poput lekara hitne pomoći.

Sledeći.

Imala sam stotine poruka u inboks. Pre nego što nastavim, želela sam da poručim ručak, uobičajeni niskomasni humus i klice na ovsenom hlebu (300), ali devojka je stajala za pultom, i plaćala svoj voćni smuti. Karmen ju je posluživala, ne znajući da postoji nevidljiva nit između te devojke i mene; kud god sam išla, išla je i ona.

Karmenin kafe izgledao je kao kuhinja iz pedesetih godina dvadesetog veka, sa tirkiznim zidovima i izloženim starinskim šoljama od žadeita. Pročelje je bilo celo od stakla, sa pogledom na Aveniju Vajolet, prepunu užurbanih ljudi i automobila. Ponekad je Karmen trebalo pomoći, pa bih radila za šankom, ili pravila kolače za nju; dolazila sam još pre zore da napravim kapkejkove i hleb od banane. Uprkos iskušenjima, obožavala sam da pečem, ali nisam to sebi često dozvoljavala.

Karmen sam upoznala na fakultetu, i iako smo onda bile samo poznanice, ponovo smo se povezale u Njujorku. Dopuštala mi je da koristim kafe kao kancelariju. Bile smo prijateljice, pošto smo se družile i izvan kafea tako što smo telefonirale jedna drugoj i povremeno zajedno izlazile, ali pošto je zatrudnela, zabrinula sam se da će se sve promeniti.

Devojka se sa smutijem vratila za sto i sela. Nije pisala u svesku, koja je neotvorena stajala ispred nje. Umesto toga, vrtela je srebrno prstenje koje je nosila na svakom prstu, od jednog prsta do drugog, naizgled dosađujući se. Ja sam joj dosadila.

Da li me je devojka zaista pratila? Delovala je iskreno iznenađena kad sam je presrela. Nije mi padalo na pamet zašto bi želela da me prati, osim ako je Kiti nije poslala da me špijunira, da proveru radim li svoj posao. Nije mi izgledala kao neko ko bi radio za Kiti, ali, uostalom – nisam ni ja.

(Ne)zgodna žena

Od: Ešli MakB

Za: DejziČejn

Predmet: veliki problemi

Draga Kiti,

Ovo će zvučati čudno, ali volim da sečem grudi žiletom. To sam počela da radim prošlog meseca, ali ne znam zašto. Volim da napravim krug oko bradavica i posmatram kako mi krv probija kroz grudnjak. To je veoma neprijatno i ne mogu nikom drugom da kažem. Mrzim svoje grudi, pa mi ne smetaju ožiljci. Male su i nejednake. Gledala sam porno-sajtove i znam da nisam normalna, ali ne mogu i dalje da se sečem jer bih mogla iskrvariti nasmrt ili se inficirati. Molim te, pomози mi. Ne mogu da prestanem. Znam da je ludo, ali radim to jer je dobar osećaj. Boli, ali i prija.

Tvoja prijateljica Ešli (sedamnaest godina)

Sekačica. Zaprepastila me je pomisao na tu izmučenu devojkicu koja piše urednici časopisa tražeći pomoć, ali da nije tako, ja ne bih imala posao. Pregledala sam fajlove u kompjuteru i prekopirala svoj uobičajeni odgovor o rezanju, dodajući i nekoliko ličnih crtica.

Od: DejziČejn

Za: Ešli MakB

Predmet: Odgovor: veliki problemi

Draga Ešli,

Veoma sam zabrinuta što se sečeš. Mnoge devojkice to rade i zato, molim te, nemoj misliti da si luda, ali kao tvoja prijateljica Kiti, zahtevam da smesta prestaneš. Nisam pravno stručna da ti dajem savete u vezi s tim, ali na dnu ove poruke nalazi se internet adresa na kojoj ćeš naći mnoga obaveštenja i mogućnosti za dobijanje pomoći od stručnjaka u tvojoj blizini.

Naredni pasus poruke fokusirala sam na grudi i porniće. Pregledala sam fajlove: Moja dokumenta/Kiti/Grudi/Pornići.

Mnoge imamo nejednake grudi. Molim te, zapamti, žene u porno-filmovima nisu normalne. *Ti si normalna!*

Da joj olakšam, mogla sam joj reći da se ne usuđujem da pokažem sopstvene grudi, bilo kome, jer mi bradavice vise ka podu. Mrzela sam da ih pokazujem čak i lekarima, mada, kad sam ležala na stolu za preglede i nije bilo tako strašno; samo kad stojim, vidi se koliko grozno izgledaju. To nisam mogla reći Ešli jer sam se pretvarala da sam Kiti, čije su savršeno simetrične grudi sigurno stajale visoko.

Veći deo popodneva poruke na koje sam odgovarala spadale su u predvidljivu kategoriju (dijeta, momci, žileti i njihova raznovrsna upotreba). Takođe sam dobila i čitav niz pritužbi od kanadskih čitalaca časopisa. (*Draga Tanja: Budimo razumni, nisam namerno nazvala Kvebek državom.*) Bilo je još nekoliko teških pisama (*Draga Kiti: Jesi li ikad maštala o tome da si silovana?*), ali ništa što nisam umela da rešim. Koliko god da sam brzo odgovarala na poruke, pristizale su nove, pa sam retko kad imala osećaj da sam nešto postigla. Dok su devojke u dalekim zemljama uvezivale genitalije kao čurke za Dan zahvalnosti, Kitine devojke imale su sopstvene hitne probleme. (*Ako me Met ne pozove, UMREĆU.*) Nisu mi ležala pitanja o momcima.

Nije bilo kraja takvim molbama. Dolazile su iz unutrašnjosti, sa severa, i juga, i istoka, i zapada. Izgleda da nije bilo dela američkog pejzaža koji nije bio natopljen devojačkim suzama. Nakon što sam napisala mejl u kojem sam objasnila razliku između stidnice i vagine (*Vagina ti je prolaz do grlića. Predstavlja otvor za menstrualnu krv. Da ti odgovorim na pitanje, ne, ne možeš obrijati vaginu. Tamo nema dlaka!*), podigla sam pogled i primetila da je devojka otišla. S olakšanjem sam otvorila sledeću poruku, ne očekujući ništa zanimljivo, niti nešto što bi mi vratilo veru u devojke. (*Svake noći posle večere odlazim u kupatilo da povratim.*) Pre nego što padnem u očajanje, što mi se obično dešavalo svako popodne oko tri sata, Karmen me je iznenadila šoljom crne kafe (BESPLATNA HRANA) i ovenim kolačem (195).

Na sebi je imala trudničku tuniku pastelne boje; njen ogromni stomak podsećao je na uskršnje jaje. Sela je preko puta mene, uzdahnuvši, prolazeći prstima kroz podšišanu crnu kosu. „Hajde, pročitaj mi jednu.“ Poruke Kitinih devojaka imale su draž automobilske sudara.